

Uluslararası Okul Kütüphaneciliği Derneği (IASL) 2021 Yıllık Konferansı

International Association of School Librarianship (IASL) 2021 Annual Conference

Özlem Şenyurt*

Öz

Bu çalışma okul kütüphaneciliği alanında düzenlenen 49. IASL 2021 Yıllık Konferans programını ve içeriğini tanıtmaktadır. Alanımız için kıymetli bu konferans çok yoğun bir programa sahip olduğundan ilgi alanım doğrultusunda katıldığım ve izlediğim sunumlara ilişkin bilgiler özetlenmiştir. Pandemi nedeniyle Texas Denton'dan çevrim içi olarak gerçekleştirilen toplantı, bölgesel saat farkı nedeniyle orijinal programda yer alan oturum saat ve tarihlerinden farklılık göstermektedir.

Anahtar Sözcükler: Uluslararası Okul Kütüphaneciliği Derneği; IASL; Uluslararası Okul Kütüphaneciliği Araştırma Forumu; okul kütüphanesi.

Abstract

This paper shares the program and content of the 49th IASL 2021 Annual Conference that organized in the field of school librarianship. This report summarizes some of the presentations that I attended and watched within my scope of interest, because of intensive program content. Due to pandemic, conference broadcasted virtually from Denton, Texas. So the original conference program time schedule is different from Turkey regional time.

Keywords: International Association of School Librarianship; IASL, International Forum on Research on School Librarianship; school library.

IASL ve IASL 2021 Yıllık Konferansı Hakkında

Uluslararası Okul Kütüphaneciliği Derneği (IASL-International Association of School Librarianship)¹ 50. yılında, IASL 49. Yıllık Konferansı (The 49th Annual Conference of the International Association of School Librarianship) ve 24. Uluslararası Okul Kütüphaneciliği Araştırma Forumunu (The 24th International Forum on Research on School Librarianship)² covid nedeniyle 12-16 Temmuz 2021 tarihlerinde Texas Woman's University ve University of

---

* Ardahan Üniversitesi, İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü. E-posta: ozlemsenyurt@ardahan.edu.tr

Ardahan University, Faculty of Humanities and Letters, Department of Information Management. E-mail: ozlemsenyurt@ardahan.edu.tr

¹ <https://www.iasl-online.org/>

² <https://iasl2021.unt.edu/>

Geliş Tarihi - Received: 31.07.2021

Kabul Tarihi - Accepted: 01.09.2021

Yayınlanma Tarihi - Published: 30.09.2021

North Texas ev sahipliğinde/sponsorluğunda çevrim içi olarak Denton, Texas'tan gerçekleştirmiştir.

1971 yılında kurulan ve 52 ülkeden 1600 üyesi bulunan dünya çapında bir organizasyon olan IASL, 2021 yıllık toplantısını 37 ülkeden 325 katılımcıyla gerçekleştirmiştir. Her sene olduğu gibi bu sene de alanda çalışan kütüphanecileri ve araştırmacıları teşvik edici çeşitli alanlarda ödüller verilmiştir. En iyi bildiri için verilen "L. Anne Clyde Memorial Research Award" adını taşıyan ödül *Single Threads Woven Together in a Tapestry: Dispositions of Teacher-Librarian Leaders* başlıklı çalışmalarıyla Jennifer Branch-Mueller ve Joanne Rodger, çocuklara kitap sağlayan iyi kütüphane uygulamaları için verilen "Books for Children Award" ödülünü Government Secondary School Mararaba Udege-Nijerya ve Türkiye'nin de aralarında bulunduğu 8 ülkeden 10 kişi "Golden Grand Award" olarak IASL ailesine katılmıştır. Ben de bu teşvik ödülünü alarak toplantıya ve IASL ailesine katıldım.

Okul kütüphaneciliği alanında teori ve pratiğin geliştirilmesine adanmış olan bu seneki yıllık toplantının teması "A Rich Tapestry of Practice and Research Around the World" olarak belirlenmiştir. Konferansın ana hedefleri arasında, okul kütüphanesi araştırma ve uygulamalarını ve dijital bir toplumda okul kütüphanelerinin rolünü tartışmak, okul kütüphanelerini dönüştürmek için yeni fikirler ve Texas bölgesindeki okul kütüphaneleri hakkında bilgiler edinmek ve gelecekte olası iş birliği için bağlantılar kurmak yer almaktadır. Konferansta, yenilik, dil ve kültür, gelişen okuryazarlıklar, çeşitlilik, eşitlik ve kapsayıcılık, edebiyat ve öykü anlatıcılığı temaları yer almıştır.

Konferans mobil uygulaması ile dünyanın farklı noktalarındaki katılımcılara ülkelerinin bulunduğu saat dilimine göre programı görme, kişisel konferans takvimini oluşturma, kaydedilen oturumlar sayesinde kaçırılan konuşmaları izleyebilme, tüm katılımcılarla ve konuşmacılarla yazışabilme, farklı başlıklarda oluşturulmuş grup konuşmaları ile sosyalleşme, bilgi yarışmasıyla eğlenme gibi daha pek çok fırsat sunulmuştur.

Beş gün boyunca süren yoğun konferans programının içeriği şöyleydi: Davetli konuşmacısı olarak programda 10'u yazar 12 konuşma gerçekleşmiştir. Yenilik teması altında 22, çeşitlilik, eşitlik ve kapsayıcılık teması altında 14, büyüyen okuryazarlıklar teması altında 11, dil ve kültür teması altında 4, edebiyat ve öykü anlatıcılığı teması altında 7 oturum gerçekleşmiştir. Toplantıda ayrıca IASL özel ilgi gruplarının yer aldığı (Bilgi ve İletişim Teknolojileri, Okul Kütüphanesi Eğitimi, Okul Kütüphanesi Araştırmaları, Bilgi Okuryazarlığı, Çocuk ve Genç Yetişkin Edebiyatı) 5 oturum, tüm katılımcılara yönelik olarak açılış ve kapanış seremonileri, genel kurul toplantısı, 9 bölgesel toplantı, yeni katılımcılar ve ödül alanlar için hoş geldiniz toplantısı ve çeşitli sosyal etkinliklerin yapıldığı 3 oturum gerçekleşmiştir.

Konferans sponsorları arasında: Texas Woman's University, University of North Texas, Department of Information Science, AASL (American Association of School Librarians), ByWater Solutions, HarperCollins, OPALS-Media Flex, Rosen Publishing, Scholastic yer almıştır.

12 Temmuz 2021, Pazartesi

Farklı ülkelerden ve kıtalardan, farklı zamanlarda ama tek bir platformda, Türkiye saatiyle 17.00, Texas saatiyle saat 09.00'da gerçekleştirilen açılış töreni ile konferans başladı. IASL

2021 Konferans Başkanı Dr. Barbara Schultz-Jones, Texas Woman's University'den (TWU) Dean Lisa Huffman ve University of North Texas'tan (UNT) Dean Kinshuk hoş geldiniz mesajlarını paylaştılar. Ardından Texas Association of School Librarians (TASL) başkanı Kristi Starr, Texas Library Association (TLA) başkanı Mary Woodard, American Association of School Librarians (AASL) başkanı Jennisen Lucas ve IASL başkanı Katy Manck açılış konuşmalarını yaptılar. Texas'ta yaşayan farklı uluslardan çocukların hoş geldiniz videoları yayımlandıktan sonra, tüm katılımcılar bayrakları ve ülke adları söylenerek selamlanmıştır.

Açılış konuşmacılarından Katy Manck IASL yolculuğunu ve kendi konferans deneyimlerini, elde ettiği kazanımları ve bu toplantıda elde edilecek bilgi kazanımlarıyla neler yapabileceğini paylaştı. Dr. Wayne Wiegand ise, Amerikan okul kütüphaneciliği mesleği hakkında yazmış olduğu *American Public School Librarianship: A History* adlı kitabı üzerine bir değerlendirmenin ve tarihsel bir tartışmanın kapılarını aralamıştır. Amerika'da 20. yy boyunca okul kütüphanelerinin başarısının çokta söz edilmeyen kütüphanecilerden kaynaklandığını keşfettiğini ifade eden Wiegand, ulusal politikalar ve eğitim politikalarının okul kütüphanesi tarihindeki etkilerini koleksiyon oluşturmada yaşanan problemler ve kütüphanecilerin yaşadığı sorunlar üzerinden gözler önüne sermiştir.

Konferansta yenilik teması altında Stacy Brown okul kütüphanecilerinin teknoloji başucu kitabı olacak olan *The School Librarian's Technology Playbook: Innovative Strategies to Inspire Teachers and Learners*'ta paylaştığı kütüphaneciler için yenilikçi teknolojik stratejiler ve uygulamalardan ve bunları müfredatla bütünleştirirken öğretmenleri nasıl destekleyeceklerinden bahsetmiştir. Deneyimleri sonucunda bu yoğun ve yorucu süreç sonunda öğretmenlerin, öğrencilerin ve velilerin her sene büyük ilgi ve merakla yeni kütüphane programını beklediklerini ifade etmiştir.

Çağrılı yazar konuşmacı, çocuk kitabı yazarı ve çizeri Kevin Henkes, farklı yaş gruplarına yazdığı kitaplardan bahsettiği konuşmasında, kitap yazıp resimlemenin her iki yaklaşımda da okuryazarlığı geliştirmeye etkisini anlatmıştır. Bu nedenle çocukların erken yaşlarda ve düzenli olarak kitaplara tanışmasının okuma alışkanlığının kazanılmasının yanı sıra merak, kelime dağarcığının gelişmesi, güçlü bir benlik duygusu, empati kurma, sanatı takdir etme, kendi kendine okumaya hazırlık ve pek çok şeyin kapısını açacağına inandığını ifade etmiştir.

Sarah Harper gerçekleştirdiği oturumda, travma konusunda bilgi verirken, bilgilendirilmiş okul kütüphanelerinin programlarına bunu uygulaması ve kütüphanecilerin okul topluluklarına daha iyi hizmet vermek için donatılması gerektiğini vurgulamıştır. Sorunlarla baş etmede öğrencileri öğrendikleriyle duygusal ve psikolojik olarak desteklenebileceğini ve bu noktada kütüphanelerin aracı olabileceğini vurgulamıştır.

Valerie Byrd Fort ve Dr. Clayton A. Copeland, okuma ve okuryazarlık tutkusunda sadece öğrenmenin değil zevk almanın da önemli olduğunu vurguladıkları çalışmalarında, çok farklı ihtiyaçları olan okuyuculara okul kütüphanelerinin eşitlikçi ve kapsayıcı programlar ve hizmetler sunmaları için ipuçları vermiştir. Disleksi ve dikkat eksikliği, hiperaktivite bozukluğu veya öğrenme ve dikkat sorunlarına sahip çocukların da olduğu unutulmamalıdır. Evrensel tasarım ile yaş ve becerileri ne olursa olsun küçük değişikliklerle öğrencilerin öğrenme çıktılarını iyileştirebiliriz. Bu kapsamda örneğin, kavramları pekiştirmede ek olarak sanal içerikler, videolara alt yazı ekleme, sese dönüştürme, renk körlüğü sorunu yaşayanlar için parlak renklerden kaçınma, ana dilde ve öğrendiği dilde ikili materyal sağlama, multimedya

içeriklerle okuma güçlüğü çekenlere destek olma, bilgi içeriğini görselleştirme vb. pek çok yöntemden bahsedilmiştir.

Çok kültürlü koleksiyon ürünlerini ve uluslararası kaynakları kütüphane koleksiyonlarına kazandırmada, koleksiyon geliştirme ve materyal sağlama konusunda Lori Sands ve Tammy Gruer yaptıkları sunumda bazı önerilerde bulunmuşlardır. Koleksiyonlar grup kültürlerindeki etnik kökenleri, ekonomik ve sosyal farklılıkları ve sınıfları tam olarak yansıtan her türlü literatürü içermeli çünkü koleksiyon hizmet ettiğiniz nüfus ve öğrencileri yansıtmalıdır. Koleksiyonların grupları yeterli bir şekilde temsil edip etmediğine dikkat edilmesi gerektiğini, aksi halde genel koleksiyonda aşırı bir birikime neden olacağını söylemiştir. Kaynak listeleri oluşturarak bu kaynakları temin etmede fon desteği arayışına girilebileceğini de sözlerine eklemiştir.

Konferansta, okul kütüphaneciliği alanında lisansüstü eğitim programlarının tanıtıldığı bir oturumda da gerçekleştirilmiştir. Melissa Johnston ve Dianne Oberg yenilik temasıyla ve farklı üniversitelerden sekiz panel katılımcısıyla gerçekleştirdikleri oturumda, yüksek lisans ve doktora araştırması arasındaki farkların neler olduğu, bilimsel araştırmanın gerçekte ne olduğu ve neyi gerektirdiği konularında bilgiler aktarmışlardır. Akademide devam etmek ya da uygulama da kalmak, amaca uygun olarak program seçmek gerektiğini ve hatta çalışmak istediğiniz konuda akademisyeni bulmanın, bazen de bu işe ne kadar zaman ayırabileceğinize göre bir tercih yapmanın önemli olduğu vurgulanmıştır. Seçilen kurumun eğitim ve programlarını dikkatlice incelemek ve buradan alınan diplomanın nerelerde, hangi ülkelerde geçerli olacağını değerlendirmek de uygun olacaktır. Ayrıca panel katılımcıları kendi üniversitelerinin lisansüstü programlarına ilişkin bilgiler de aktarmışlardır.

Lori Sands ve Tammy Gruer sunumlarında, kütüphanelerde makerspace kullanımının okuryazarlık ile bütünleştirilmesi, bu kapsamda dijital hikâye anlatımı, sanal kaçış odaları, Scratch programlama, yeşil ekran, Google Earth ve Google Expeditions kullanımı konuları yer almıştır. Kütüphanelerin öğrencileri yapmaya ilham verici kaynaklara sahip olmasının, kitaplarla birleştirebileceği ve yaratıcı düşünmeyi ve problem çözmeyi destekleyen etkinliklerin oluşturulmasının, kitaplardaki karakterlerin karşılaştıkları problemlere çözüm için yaratıcı yollar bulmalarının sağlanmasının okuryazarlık ile bütünleştirmede önemli olduğu vurgulanmıştır. Bu kapsamda verilen örnekler arasında, logoları kullanarak hikâyeleri yeniden yaratma, dijital hikâye anlatımı, Google çevrim içi alanların maceraları yaratmada kullanılmasının sağlanması ve bunun gibi pek çok uygulama fikirleri paylaşılmıştır.

13 Temmuz 2021, Salı

Dr. June Abbas ve Moses Muniyao oturumlarında okul kütüphanecilerinin dijital medya alanlarında çocuklara akıllıca seçimler yapma konusunda nasıl rehberlik edecekleri, ebeveynlere ve eğitimcilere olumlu dijital medya uygulamaları hakkında nasıl bilgi verecekleri konularında bilgiler sunmuşlardır. Medya ve teknolojinin hızla değiştiği günümüzde ayak uydurmanın zorluğunun bu işteki sorumluluğu artırdığı ve ailelerin genellikle çok endişeli olduklarından pek istekli olmadıklarını ifade etmişlerdir. Ancak ebeveynler ve öğretmenler çocukları ve gençleri bu ortamdan uzak tutmak yerine sorumlu davranışları öğretmelidir. Dijital medya ortamları öğrencilerin örgün ve sosyal öğrenmeleri, teknik ve sosyal becerini geliştirmeleri için eğitici olabilir. Okul kütüphanecileri, konu dijital medya olduğunda

ebeveynlerin, gençlerin ve öğretmenlerin ihtiyaçlarını nasıl destekleyeceklerini düşünmelidir. Tüm farklı formattaki kitapları, sesli vb. dijital medya ortamlarını bu konuda örnek olarak kullanılabilir, aktif veya pasif kütüphane programları oluşturarak kaynakları araştırırken bu tür adımları öğretmenler ve velilerle paylaşabilir ve ebeveynlerin endişelerini gidermek için atölye çalışmaları yapılabilir. Oyunların çoğunun eğitici olduğu ve sadece onun fakında olmak gerektiğini de anlatmanın önemli olduğunu da vurgulamışlardır.

Gerçekleştirilen diğer bir oturumun konusu ise kütüphanelerin koleksiyonları aracılığıyla müfredatta yer alan bazı özel konuların anlatımını desteklenmesi olmuştur. Dr. Karen Gavigan ve Kasey Garrison müfredatta yer alan sosyal adalet konularını ele almak için çizgi romanların nasıl kullanılacağına dair örnekleri paylaştıkları sunumlarında, kaynak olarak çizgi romanların kullanımını hem anlatılmış hem de örneklerle gösterilmiştir. Ayrıca oturumda katılımcılarla küçük bir atölye çalışması yapılarak örnekler üzerinden bu başlıkların müfredatta nasıl kullanılacağına dair fikirler paylaşılmıştır. Özellikle illüstrasyonların, metinlerin ve çizgi roman kombinasyonunun, sosyal adalet konularıyla bütünleştirmek için etkili araçlar olduğuna inanıyorlar. Öğretmenlerin görsel okuryazarlığı sınıfta teşvik etmesi, öğrencilerin kütüphanede çeşitli öğrenme ve okuma stillerine yönelmelerine neden olacağını, böylece de görsel okuryazarlığın zorluğunun üstesinden gelinebileceğini düşünmektedirler. Ayrıca Amerika'da bu tarz yayınların yer aldığı ve listelendiği web sayfaları da paylaşılmıştır.

Kütüphanelerde belirli bir konuyla derinlemesine ilgilenme yani keşfedici öğrenmenin nasıl uygulandığını Jillian Ehlers manga örneği üzerinden anlatmıştır. Ehlers yaptığı sunumunda Japon kültürü ve manga koleksiyonu oluşturma konusunda bilgiler vererek, öğrenciler için okuma listeleri yanı sıra, okul kütüphaneleri için dijital kaynaklara erişim sağlayabilecekleri tavsiyelerde bulunmuştur. Öğrencilerle manga kulübü oluşturarak belirli günlerde manga, anime ve Japon kültürü hakkında konuşmalarla başlayan bu süreç, hikâye anlatımı, grup atölye çalışmaları, film gösterimleri yaparak genişlemiştir. Kütüphane topluluğu içerisinde öğrencilerin bu özel ilgi alanı için daha fazlasını istediklerini fark ettiklerinde manga çizimi ve animasyon yapma, Japon yemeklerini öğrenme, kaligrafi gibi atölye çalışmaları da yapmaya başlamışlardır. Bu durumun tüm okulda büyük bir talep yaratırken öğrenme için öğrencileri motive etmiştir. Okuduklarını paylaşma ile başlayan bu süreç öğrencilerin uygulamalı deneyimlerle derinlemesine öğrenmelerini sağlamıştır. Kütüphaneler yeni deneyimler yaratmak için birer öğrenme laboratuvarı olmuştur.

Aynı gün bölge toplantıları da gerçekleştirilmiştir. IASL, Avrupa, Güney Asya, Doğu Asya, Karayipler ve Latin Amerika, Kuzey Amerika, Orta Doğu ve Kuzey Afrika, Sahra Altı Afrika, Okyanusya (Avustralya, Yeni Zelanda ve Pasifik) ve Uluslararası Okullar olarak dokuz bölgeye ayrılmıştır. Bu konferans kapsamında bölge direktörleri başkanlığında gerçekleştirilen toplantılarda bölgede olan gelişmeler paylaşılarak, katılımcılara birbiriyle iletişim kurma fırsatı verilmiştir. Bölge katılımcıları pandemi sürecindeki deneyimlerini de paylaşarak, bu yolla kimi zaman yaşadıkları problemlere yeni fikirlerle çözüm bulmaktadırlar.

Aynı gün tüm katılımcılar için hoş geldiniz ve ödül takdimleri yapılmış, bu kapsamda yeni katılımcılar için yardımcı olacak bilgiler ve daha önceki IASL konferans deneyimleri paylaşılmıştır. Türkiye için akşam saatlerine denk gelse de Jennifer Moore ve Daniella Simith oturumlara bir giriş ve eğlenceli bir sosyal buluşma olması için 13-14-15 Temmuz sabahları "The morning stretch" adını verdikleri sosyal etkinlik programlarını gerçekleştirmişlerdir.

Programların içeriğinde Texas kültürüne özgü yemek videoları, fiziksel esneme hareketlerinin yer aldığı videolar ve bilgi yarışmaları yer almıştır. Bu süreçte katılımcılarla interaktif sohbetler de gerçekleştirilmiştir.

Konferans programında pek çok yazar, konuşmacı olarak yer almıştır. Bunlardan biri de ödüllü yazar ve aynı zamanda hava gösterisi pilotu Dr. Cecilia Aragon'dur. Yaptığı ilham verici sunumunda kendi yaşam yolculuğundan, son yazdığı kitabında paylaştığı gibi korkunun üstesinden gelmenin bugün yaptığı her şeyi başarmasına neden olduğundan bahsetmiştir. Hayatında fark yaratan yerlerin kütüphaneler olduğunu, onu sınırlamadan istediği kitabı almasını sağladıkları ve sınıfta öğrendikleri dışında kocaman bir dünyanın kapılarını açtıkları için öğretmen ve arkadaşlarından aldığı olumsuz mesajlarla baş etmesine yardımcı olduğunu, bu nedenle bugün elde ettiği onlarca başarıda kütüphanecilerden gelen desteğin büyük payı olduğunu ifade etmiştir.

14 Temmuz 2021, Çarşamba

Susan La Marca, Tye Cattanach ile hazırladığı çalışmanın sunumunda, Victoria Okul Kütüphaneleri Derneği'nin "Shelftalkers" adını verdikleri yenilikçi uygulamaları hakkında bilgiler vermiştir. Shelftalkers³ yayınevleri tarafından gönderilen yayınların öğrenci incelemelerini yayınlayan bir web sitesidir. Proje öğrencilere söz hakkı tanımayı, okul kütüphanecileri ve yayıncılara öğrencilerin görüşleri hakkında fikir vermeyi ve okuma kültürünün oluşturulmasında kütüphaneleri merkeze almayı amaçlamaktadır. Böylece okul kütüphaneleri okumaktan zevk alan öğrencileri bu ortama çekmeyi, ayrıca görüşlerinin önemsendiğini bilmelerinin, duygularını, görüşlerini ifade etmenin ve bunu paylaşmanın okuma coşkusunu teşvik edeceğini düşünmektedirler. Herkes gibi öğrenciler için bir topluluğun üyesi olma çok önemlidir ve bu projenin tüm okullar arasında yaygınlaşacağını, okul kütüphane koleksiyonlarının bu sayede daha duyarlı ve ilgi çekici olacağını da düşünmektedirler.

Metka Kostanjeve covid salgını nedeniyle okulların kapanmasının ve uzaktan eğitimin okul kütüphanecilerini nasıl etkilediğini, bu zorlu süreçte okul kütüphanesinin nasıl çalıştığını Prva gimnazija Maribor okulunda yaptıkları uygulamalar üzerinden dinleyicilerle paylaşmıştır. Okul kütüphanesinin okulun kalbi olduğunu ve bu zorlu salgın sürecini kendi bilgilerini derinleştirmek için bir fırsat olarak kabul ederek, yeni dijital medya alanında ve kütüphanelerin işleyişine katkısı konusunda çalıştıklarını ifade etmiştir. Bu süreçte tüm öğrencilere e-mail göndererek hizmetlerinin devam edeceğini bildirdiklerini ve web sitesi üzerinden çevrim içi kaynaklar, sözlükler, ansiklopediler, müze ve galeri koleksiyonları gibi faydalı bağlantılar paylaştıklarını belirtmiştir. Öğretmenler ve halk kütüphaneleriyle iş birliği yaparak teknolojinin etkin kullanımı için yeni bilgiler öğrenmiş ve öğrencilere dijital okuryazarlık konusunda internetin nasıl kullanılacağı ve web sitelerinin kalitesini nasıl değerlendirecekleri, bilgilere nasıl erişecekleri gibi konularda dersler vermişlerdir. Kitapların ve okumanın gücüne inanarak sadece ders için değil zevk için de okumalarını desteklemek adına web sayfasından yeni kitap listelerini sürekli paylaşmış ve okumayı teşvik için küçük ödüller vermişlerdir. Ayrıca Dünya Kitap Günü için sanal ortamda etkinlikler düzenleyerek aileler, öğrenciler ve öğretmenleri bir araya getirmişlerdir.

³ <https://www.shelftalkers.slav.vic.edu.au/>

Kitle iletişim araçlarının yalan haberleri de hızla yaydığı günümüzde Lesley Farmer gerçekleştirdiği oturumda haber okuryazarlığının bilinçli, eleştirel bir analiz yapmak için gerekli olduğunu, eğitim ortamlarının bunu öğrenmek ve uygulamak için fırsat sunduğunu ifade etmiştir. Kaliforniya’da ortaokul ve lise öğrencilerine yapılan anket sonuçlarının öğrencilerin haber okuryazarlığına gereksinim duyduklarını göstermiştir. Bu konuda bilgiye gereksinimi olanlar arasında öğretmenler ve kütüphaneciler de yer almaktadır bu nedenle bu çalışmanın kütüphaneciler arasında farkındalığı artırma çabası olduğunu söylemiştir. Çünkü pek çok okulda medya okuryazarlığına gereken önem verilmemekte ve müfredatta pek fazla yer bulmamaktadır. Haber okuryazarlığının medya ve dijital okuryazarlık, eleştirel okuryazarlık gibi farklı bilgi okuryazarlığı becerilerini de gerektirdiğine dikkat çekerek, faydalı olabilecek bazı web sitelerini de sunumda paylaşmıştır. Kütüphaneciler arasında bu konunun daha fazla konuşulmasının sunumunun temel amacı olduğunu belirtmiştir.

Dr. Karen Gavigan ve Dr. Clayton Copeland, okul kütüphanesi programlarının ve hizmetlerinin öğrenci başarısı üzerindeki etkisi ve bilgiye eşit erişimin de eğitim üzerindeki etkisi hakkında bir sunum gerçekleştirmişlerdir. Bu kapsamda oturumlarında Güney Carolina'daki bir ortaokul kütüphanesindeki uygulamalara yönelik bilgileri paylaşmışlardır. Kütüphanelerin kapsayıcı programlarla farklı yeteneklerdeki, özel gereksinimli öğrencilere programlar oluşturmak için bu öğrencilerin gereksinimlerini belirlemesi ve birlikte nasıl en iyi çalışacaklarını planlamaları gerektiğini belirtmişlerdir. Binaların uygun dizayn edilmesinin, kütüphanelerde genel bir davranış yerine öğrencinin ihtiyaçlarına göre onları motive edici davranışlarda bulunmanın etkili olduğunu gözlediklerini ifade etmişlerdir. Onlarla iletişime geçmek için, sevdikleri müzik, dans, sözlü-sözsüz iletişim yöntemlerini kullanma, müze gezileri planlama, ilgilerini artırıp motor becerilerini geliştirici multimedya kaynakları ve farklı materyalleri kullanma gibi örnekler paylaşmıştır.

15 Temmuz 2021, Perşembe

Konferans farklı ülkelerde okul kütüphaneleri üzerine yapılan kapsamlı çalışmalara yer vermiştir. Ming Zhu ve Yunfei Du, Çin'in 3 bölgesinde ve 6 ilinde, 72 okul kütüphanesinde gerçekleştirilen anket verilerinin analizine dayanan bir sunum gerçekleştirmiştir. Araştırma sonuçlarının Çin’de okul kütüphanelerinin gelişiminin başlamasına rağmen, bunun pratikte okul kütüphanesi hizmetlerine, kütüphane alt yapısına ve dijital kaynaklara önemli ölçüde yansımadığını söylemişlerdir. Ekonomik olarak zengin ve fakir bölgelerin okul kütüphaneleri hizmetlerinde ciddi dengesizlikler olmasını endişe verici bulmuşlardır. Paylaştıkları sonuçlarda, fakir batı bölgesinde eğitim gibi bilgi okuryazarlığının da çok kötü olduğunu, bu nedenle ardaki bu dengesizlikleri gidermeden ve eğitime gerekli yatırım yapılmadan ulusal ortalamayı yakalamanın mümkün olmadığına dikkat çekmişlerdir. Ayrıca, etkin bir okul kütüphanesi derneğinin olmadığını da ifade etmişlerdir.

İlham verici sunumunda Kerry Pope, her bireyin kendine özgü bir hayat hikayesi olduğu gerçeğinden yola çıkarak, kişisel hikayelerin paylaşılmasının öğrencilerin okul topluluğu içerisinde güçlü bağlantılar kurarak, empati yapma, anlama, öğrenme ve keşfetme için harika bir fırsat olduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin bu insan kütüphanesine (human library) katılmalarının başkalarını, dünyayı anlamalarını ve yeni yaşam becerileri kazanmalarını sağladığı, ayrıca “yaşayan kitaplar” olarak da adlandırdığı bu deneyimin öğrencilere ilham

verdiğine inanmaktadır. Kütüphanelerin basılı, dijital ve insan koleksiyonu olduğunu düşünen Pope, bir insanı anlamının ancak onun ayakta duruşunun içinde o yolculuğu yapmayla mümkün olduğunu, her insanın bir hikâyesi olduğunu ve onu paylaşınca yaşayan bir kitap haline geldiğini söylemiştir. Hepimizin ait olduğu büyük topluluklar var ve öğrenciler kendi okullarında insanlarla tanışıp iletişim kurup onların hikâyelerinden dersler alıyorlar ve bu dünyanın her yerinde yapılabilir. İnsan kütüphanesi okulun öğrenme kültürü üzerinde harika fırsatlar sunar ve her zaman ücretsizdir ve öğretmenler, öğrenciler, okul personeli, aileler bu koleksiyonun kaynakları olabilir.

Okul kütüphanecisi Erin Wamala oturumunda, ortaöğretim öğrencilerini çeşitli karakterler, yazarlar, ortamlar ve bakış açıları içeren geniş bir metin yelpazesine tanıştırmak için hazırladığı okuma programını sunmuştur. Kütüphanede öğrencilerin ödünç alma durumlarında bazı tutarlılıkları fark edince farklı bakış açıları okumaya odaklanan bir program hazırlamıştır. Bunun temel nedenini de öğrencilerin bakış açılarını genişletmek, empati kurmalarını sağlamak, ön yargıyı azaltmak olarak açıklamıştır. Kitaplar, çocuklara farklı kimlikleri, kültürleri, zaman dilimlerini ve hatta dünyaları akademik bir bakış açısıyla keşfetmeleri için güvenli bir alan sunmaktadır. Aynı zamanda literatür çeşitliliği öğrencilerin dil ve dil bilgisi becerilerini geliştirmektedir. Kütüphaneler koleksiyonlarında öğrencilerin farklı bakış açıları kazanmaları için farklı renkte, ırkta, cinsiyette, farklı engellere sahip karakterlerin yer aldığı kitaplara yer vermelidir. Wamala kütüphanede öğrencileri bu çeşitli okumaları yapmalarını teşvik etmek için bir “meydan okumaya” davet etmiş ve bunu başarmaları için de birer okuma listesi vermiştir. Ayrıca, öğrencilerin kitaplara daha kolay ve hızlı erişmeleri için raflar dışında göz önüne yerleştirme ve bir başkasını beklerken vaz geçmemeleri için de çok sayıda kopya tutarak daha fazla okumalarını teşvik etme yaptığı diğer uygulamalar olmuştur.

Dr. Margaret Lincoln, yenilikçi müze kaynakları aracılığıyla iş birlikçi öğretimin ve kütüphane programının nasıl zenginleştirileceğini gösterdiği sunumunda, 21. yy öğrencilerine soykırım hakkında bilgi vermenin zorluğunu ve okul kütüphanecileri tarafından uygulanacak soykırım projeleri için öneriler paylaşmıştır. Lincoln, soykırım müze ve anıtlarının insanların ahlaki ve manevi sorular sorarak, demokrasinin vatandaşları olarak sorumlulukları üzerinde düşünmeye teşvik ettiğine inanmaktadır. Peki, kütüphane ve sınıf ortamında bunu nasıl paylaşırız ve bu eğitimi nasıl gerçekleştiririz? Proje için hazırlanan web sayfasında⁴ öncelikle gazeteye bakarak bir olay seçiliyor, daha sonra gazete arşivine ve burada makalelerin nasıl bulunacağına dair bir video eğitimi ve eski gazetelerin nasıl okunacağına dair bir sunum izlenebiliyor ve açık erişimli gazete koleksiyonlarının bağlantı linklerine de erişilebiliyor. Tarihin ortaya çıkmasına katkı sağlayan bu makaleler tarihin kullanımı, tarihsel düşünme ve medya okuryazarlığı becerilerini geliştirirken, öğrencilerin birincil kaynak araştırmalarına katılmalarına yönelik içerik bilgisi edinmelerini de sağlamaktadır.

16 Temmuz 2021, Cuma

Son gün gerçekleştirilen bu oturumda Stacie Milburn, farklı medya formatları aracılığıyla keşfederek öğrenmeyi teşvik eden makerspace’leri özel eğitim öğrencilerinin ihtiyaçlarını

⁴ <https://newspapers.ushmm.org/>

karşılama için kütüphaneyi de dahil ederek kapsayıcı ve uyarlanmış bir plan yapılabileceğini ancak bu konuda pek fazla destekleyici literatür bulunmadığını ifade etmiştir. Kütüphaneciler farklı kullanıcı gruplarına hizmetler tasarlamaktadır fakat ortaöğretim düzeyinde özel eğitime gereksinim duyan fiziksel ve bilişsel engellere sahip öğrenciler için öğretmenler genellikle kütüphanecilerden destek almamaktadır. Kütüphaneciler öğretmenlerle de iş birliği yaparak öğrencinin yetenek düzeyine göre makerspace'ler, çeşitli teknoloji formatları aracılığıyla aktif öğrenmeyi, keşfetmeyi ve yaratmayı teşvik edebileceklerini söylemiştir. Kütüphanecilerin öncelikli bu kullanıcı grubunu iyi analiz etmesi ve öğrencilerden geri dönüşler alarak seçim yapmalarına izin vermesi gerektiğini ve özel eğitim öğretmenleriyle iş birliğinin şart olduğunu, bu araştırmalar ve deneyimler neticesinde program önerilerinde bulunulabileceğini ifade etmiştir.

IASL akademisyenlerin yanı sıra okul kütüphanecilerinin yoğunluklu olarak katıldığı bir konferanstır. Bu nedenle en iyi uygulamaları görmek, farklı ülkeler ve gruplar hakkında bilgiler edinmek, bağlantılar kurmak ve etkileşimli bir tartışma ortamı yaratmak için yapılan kimi zaman bölgeler arası kimi zaman bölge içinde gerçekleşen toplantılar okul kütüphanecileri için büyük fırsatlar sunmaktadır. IASL başkanı Katy Manck ülkelerin okul kütüphanelerinin durumu hakkında beşer dakikalık sunumlarla başarı, başarısızlık ve zorlukları içeren bilgileri paylaşma fırsatı verdiği Dünyanın Penceresi başlıklı bir oturum gerçekleştirmiştir. Türkiye'den Sevgi Arıoğlu IASL Kuzey Afrika ve Ortadoğu direktörü olarak başarılı bir sunum gerçekleştirmiştir. Ülkemizde gerçekleştirilen iyi uygulama örneklerinden “Çevrimiçi Staj Projesi” ve pandemi döneminde kütüphanelerin durumu hakkında bilgiler paylaşmıştır. Son gün gerçekleştirilen bir diğer etkinlikte Texas Eyalet Kütüphanesi ve Arşivleri ile Okul Kütüphanesi Program Başkanı Elizabeth Philippi moderatörlüğünde gerçekleştirilen panel olmuştur. Bu panelde Texas okul kütüphaneleri liderleri bilgi okuryazarlığı, müfredat bağlantıları, sanal varlık, programlar ve hizmetler, STEM, tasarım ve çevre konularında en iyi uygulamaları konuşmak için bir araya gelmişlerdir. Deneyimlerin, yeni uygulamaların, karşılaşılan problemler için yeni fikir ve çözüm arayışlarına katkı sağlayacağı tartışılmaz bir durumdur.

Son gün, çağrılı yazar konuşmacılar arasında yer alan Kelly Donner “Resimli Kitapları Yanlış Anlamak” başlıklı oturumunda çocukların resimli kitapları nasıl yorumladığını anlatmak için dinleyicileri görsel bir yolculuğa çıkarmıştır. Çocuklar için en iyi resimli kitapları tartıştığı konuşmasında, resimli kitapların neden bu kadar önemli olduğunu anlatmıştır. Bu kitapların nasıl anlaşıldığı veya nasıl yanlış anlaşıldığı, ardındaki psikoloji hakkındaki ayrıntıları ve kütüphanecilere hangi resimli kitapların çocuklar için anlaşılması kolay ve erişilebilir olduğu konularında bilgiler verilmiştir. Resimli kitapların bazıları basit öğelerden oluşurken bazıları açıklanmaya ihtiyaç duyar. Bu kadar basit görünen bu hikâyeler nasıl yanlış anlaşılabilir sorusuna, çizgilere karakter eklediğinizde, eklenen her özelliğin onları sınırlandırdığını, karmaşık hale getirdikçe karakterden uzaklaştığı yanıtını vermiştir. Zihin teorisi denilen ve kişinin zihinsel durumlarını, yani niyetlerini, inançlarını, arzularını ve motivasyonlarını yorumlama yeteneğinin çocuklar tarafından çok fazla duygu deneyimleri olmadığı için yanlış anlaşılabilmesine dikkat çekmektedir. Otizmli çocuklar için durum biraz daha farklıdır ve zihin kuramı ile ilgili zorluklar yaşarlar. Bu nedenle yaş gruplarında kitaplarda bunlara da dikkat etmek ve bazen ne anladıklarını sorgulamak gerektiğinin önemini ifade etmiştir.

Kapanış seremonisinin ardından kapanış konuşmasını Dr. Ross Todd'un yapmasıyla konferans bitmiştir. Konferans Başkanı Dr. Barbara Schultz-Jones konferansın genel bir değerlendirmesini yaparak emeği geçen herkese ve tüm katılımcılara, konuşmacılara ve sponsorlara teşekkürlerini sunmuştur. Ayrıca konferans uygulaması ile yapılan anket sonuçlarını ve bilgi yarışması sonuçlarını paylaşmıştır. Sonuçlara göre, konferansa en çok katılım Kuzey Amerika'dan gerçekleşirken, en çok okul kütüphaneciliği öğrencileri ve okul kütüphanecileri katılım sağlamıştır. Katılanların %25'i ulusal bir okul kütüphanesi derneğine, %24'ü diğer kütüphane derneklerine, %24'ü bölgesel okul kütüphanesi derneklerine, %20'si ulusal kütüphane derneklerine ve %7'si IFLA daimi komitesine üyedir.

IASL başkanı Katy Manck de tüm katılımcı, destekçi ve konuşmacılara teşekkür etmiştir. Okul kütüphaneleri aracılığıyla tüm çocukların yaşamlarını iyileştirmeye çalışan, benzer düşünen insanlardan oluşan uluslararası bir ağın parçası olan herkesin ve IASL'nin 50. yılını kutlamıştır. IASL ailesine yeni üyeler kazandırmak için Golden Grant Award ödülü destekçileri Blanche Woolls ve Diljit Singh'e de özel bir teşekkür etmiştir. Bu ödülü alanlardan biri olarak ben de bana bu kıymetli fırsatı sundukları için tekrar teşekkür ederim.

Kapanış konuşmasını yapan Dr. Todd öğrencilerin dijital bilgi ortamlarında nasıl öğrendiklerine ve okul kütüphanecilerinin 21. yüzyıl okullarındaki öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamak için okul kütüphanelerinin sürekli gelişimini sağlamak için kanıta dayalı uygulamalarla nasıl ilişki kurabileceklerine odaklanan sunumunu gerçekleştirmiştir. Ranganathan'ın beş yurasını tekrar ederek başladığı konuşmasında, bu büyüyen organizasyonun değişip dönüşmesini, teknolojinin hizmeti geliştirme için akıllıca kullanmasını takdir ettiğini ifade etmiştir. Ancak kütüphanecilerin öğrenci faydası her ne kadar önemliyse de bu dar sınırların üzerine çıkması gerektiğini ve bu toplantının da fikir çeşitliliği, eşitliği ve erişilebilirliğinin ötesinde temel anlatıları gerçekten öne çıkardığını söylemiştir. Öğrencileri sadece okumayı kullanarak eğitebileceğimizi, bu noktada rolümüzün, bilgi okuryazarlığı ve eleştirel okuryazarlık konularına giren bu derin bilgi ve anlayışı geliştiren sorgulayıcı öğrenmeyi yerleştirmek olduğuna dikkat çekmiştir. Bu konferans, çocuklarımızı kendilerinden farklı olana, farklı değerlere saygı duymaya ve anlamaya nasıl dâhil edebiliriz sorusunu düşündürmektedir. Düşünmemiz gereken bir diğer hususta, yeni iletişim ve bilgi teknolojilerinin kişinin çevresinin, kişinin fiziksel bağlamının yeri ve kaynağı haline gelmesidir. Sonuç olarak, pandeminin bizleri yeni bir dönüşüm sürecine soktuğu ve sadece kütüphane savunuculuğuna sarılmak yerine bunu eleştirmemiz ve fiziksel bir yer kavramından öte okul kütüphanelerini oluşturan kavramlar ve modeller yaratma üzerine odaklanmamız gerektiğini ifade etmiştir.